

AZ LMBTQI EMBEREKET ÉRINTŐ MAGYAR JOGSZABÁLYOK

Képzés a *Melegség és megismerés*
program önkéntesei számára

Dombos Tamás

2019.09.27

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- egyetemes, elidegeníthetetlen, oszthatatlan,
- nemzetközi egyezmények, esetjog, ajánlások
- LMBTQI releváns emberi jogok:
 - törvény előtti egyenlőség
 - hátrányos megkülönböztetés tilalma
 - élethez és a személyi biztonsághoz való jog
 - magánélethez való jog
 - egyesülési, gyülekezési és szólásszabadság
 - családalapításhoz való jog
 - szabad mozgáshoz való jog
 - munkához való jog
 - egészséghez való jog
 - oktatáshoz való jog
 - menedékjog

Szexuális tevékenység

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- 1962 óta nem büntethető
 - korábban: „természet elleni fajtalanság”
- beleegyezési korhatár: 14 év (2002 óta)

idősebb fél → ↓ fiatalabb fél	14 év alatt	14–18 között	18 év fölött
12 év alatt	nincs büntetőjogi felelősség	szexuális erőszak	szexuális erőszak
12–14 között		nem büntetendő	szexuális visszaélés
14 év fölött	-	nem büntetendő	

- gyermekpornográfia: 18 év (saját használatra készítés, tartás is)
- szexuális tevékenység nyilvános térben (WC, park): közérkölcsmegsértés szabálysértés - 150e Ft bírság
- akarata ellenére szexuális tevékenység: szexuális kényszerítés, szexuális erőszak

Párkapcsolat I.

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- BÉK: kvázi-házasság
 - csak azonos nemű párok
 - anyakönyvvezető előtt jön létre
 - bontási eljárás (el kell válni)
 - vagyonközösség (fele-fele), öröklés
 - házasság, kivéve: névviselés, örökbefogadás, mesterséges megtermékenyítés
- nyilvántartott élettársi kapcsolat
 - közjegyzőnél, korlátozott plusz jogokkal jár
- élettársi kapcsolat
 - tényhelyzet: automatikus (össze-, szétköltözés)
 - vagyonközösség hozzájárulás arányában
 - nincs öröklés
 - van ahol házassággal azonos, van ahol nem (egyedi jogszabály dönti el)

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- gyermeket nem vehetnek el amiatt, mert a szülő meleg
- válás:
 - gyermekelhelyezés, kapcsolattartás során nem lehet szempont
- egyéni örökbefogadás:
 - családi állapottól függetlenül bárkinek (BÉK, élettárs is)
 - házastársak általi örökbefogadás preferálva
- közös örökbefogadás:
 - csak házaspárok (heteró élettársak se)
- mesterséges megtermékenyítés:
 - házas, különemű élettárs, meddő egyedülálló
 - partner letagadása: magánokirat-hamisítás
 - házilag: emberi test tiltott felhasználása
- béranyaság:
 - fizetni tilos (családi állapot megváltoztatása büntett)

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- partner gyermekének örökbefogadása:
 - csak házastárs esetén
- partner elismerése:
 - mostohaszülő: szülő házas-/bejegyzett élettársa
 - nevelőszülő: gyermeket hosszabb távon nevelő személy (pl. szülő élettársa)
 - sok jogszabály elismeri közeli hozzátartozóként (pl. GYED, GYES, táppénz, egészségügyi döntés, kedvezményes öröklési illeték stb.)
 - “lepapírozás”: meghatalmazások, gyámnevezés, végrendelet
 - kapcsolattartási jog
- társszülőség:
 - fiú- és lánypár együtt
 - vérszerinti szülőknek van joguk, többiek bizonytalan

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- „ideiglenesen” szünetel: új eljárás kidolgozás alatt
- korábban: jogszabályi háttér, van standard eljárás
 - nem szükséges orvosi beavatkozásokat (hormonterápia, műtét) elvégezni előtte
 - pszichológus, pszichiáter, urológus/nőgyógyász szakvélemény
 - engedély megadása ⇒ anyakönyv módosítása
 - dokumentumok, diplomák, stb. cseréje
- új nem szerint házasodhat, nyugdíjkorhatár, stb.
- orvosi beavatkozások:
 - hivatalos nemváltás után
 - 10%-os TB-támogatás
 - méltányossági kérelem: egyedi esetben magasabb (akár teljes) támogatás is adható
 - külföldön is elvégezhető

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- nem nyilvántartása:
 - születési anyakönyv kötelező tartalma: nem (fiú vagy leány)
 - uniszex nevek tilalma
 - személyazonosító igazolvány, útleveél kötelező elem, jogosítványnak nem
- orvosi beavatkozások
 - Eütv.: önrendelkezéshez való jog
 - kiskorú: törvényes képviselő gyakorolja
 - cselekvőképtelen beteg véleményét „szakmailag lehetséges mértékig figyelembe kell venni”
 - „nem érintheti hátrányosan a beteg egészségi állapotát, így különösen nem vezethet súlyos vagy maradandó egészségkárosodásához”
- nem jogi elismerése
 - tisztázatlan helyzet

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- közösség tagja elleni erőszak (KTE)
 - amiatt érte támadás, mert LMBTQI
 - szexuális irányultság, nemi identitás nevesítve
 - bántalmazták, fenyegették, megkergették
 - összefirkálják az ajtót, összetörik a kocsi: rongálás + KTE halmazat
 - súlyosabb büntetési tételek
 - nem muszáj feljelentést tenni, elég ha a rendőrség tudomására jut (hivatalból jár el)
- szexuális erőszak
- zaklatás
 - telefonon hívogatják, leveleket küldözgetnek
- zsarolás, visszaélés személyes adattal
- különleges bánásmódot igénylő sértett (2015. novembertől)

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- Alaptörvény – 4. módosítás:
 - szólásszabadság ≠ emberi méltóság sérelme
 - nemzeti, etnikai, faji, vallási: jogi igény érvényesíthető
- közösség elleni uszítás
 - közösség elleni izgatás helyett
 - szexuális irányultság, nemi identitás nevesítve
- becsületsértés
 - nyilvánosan beszólnak, lebuzizzák: magánvádas (macerás az eljárás)
- személyhez fűződő jog sérelme
 - egyenlő bánásmód, becsület, emberi méltóság, jó hírnév sérelme
 - konkrét személy v. közösség (utóbbi: nemzeti, faji, etnikai, vallási esetén az új Ptk-ban)
- gyűlöletkeltő médiatartalom
 - médiahatóság (NMHH)

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- szexuális irányultsága, nemi identitása, egészségi állapota miatt más elbírálásban részesítik
- közvetlen hátrányos megkülönböztetés, közvetett hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás
- kinek kell betartani: állam, munkáltató, iskola, egészségügyi intézmény, szolgáltató, hirdető (intézmény!)
- bizonyítás
 - nem reménytelen és bonyolult
 - bizonyítási teher megosztása
- jogorvoslat:
 - Egyenlő Bánásmód Hatóság
 - bíróság
 - egyéb: alapvető jogok biztosa, oktatási jogok biztosa, Független Rendészeti Panasztestület, betegjogi képviselő

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

- köznevelési törvény:
 - értékek: tudás, igazságosság, rend, szabadság, méltányosság, szolidaritás, egyenlő bánásmód, egészséges életmód
 - pedagógiai kultúra: egyéni bánásmódra, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia
 - nevelés és oktatás egészséges és biztonságos feltételei
- Nemzeti Alaptanterv:
 - kompetenciák: kritikus gondolkodás, együttműködés, érzelmek kezelése, kapcsolati kultúra, társas tolerancia
 - értékek: együttérzés, segítőkészség, tisztelet, türelem, megértés, elfogadás
- egyenlő bánásmódról szóló törvény
- ET ajánlás
 - „megfelelő intézkedéseket kell tenni a kölcsönös tolerancia és tisztelet szexuális irányultságtól, illetve nemi identitástól független előmozdítására az iskolákban. Ennek magában kell foglalnia a szexuális irányultsággal, illetve nemi identitással kapcsolatos objektív tájékoztatásnyújtást – például az iskolai tanrendben és az oktatási anyagokban –, valamint a szükséges információk, védelem és támogatás megadását a tanulóknak és a hallgatóknak”

További információk

Emberi jogok

Szexuális tevékenység

Párkapcsolat

Gyermekvállalás

Tranzíció

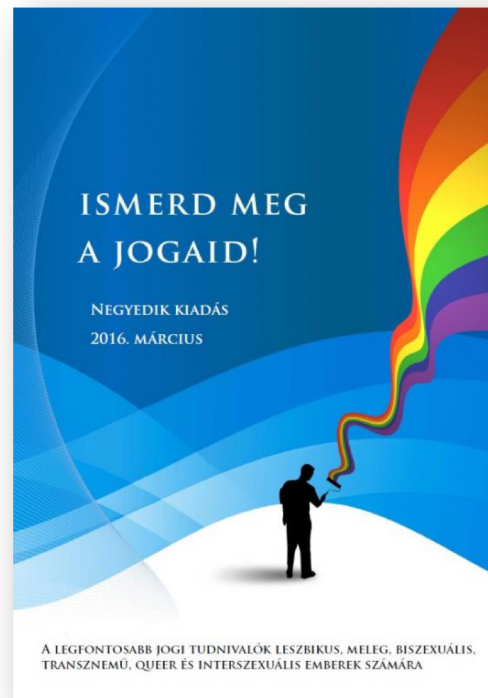
Interszexualitás

Erőszakos támadások

Gyűlöletbeszéd

Hátrányos
megkülönböztetés

Iskola

jogsegely@hatter.hu